

Groteska

„Pán Patok, to myslíte vážne?“

Starec sa snažil udržať svoj hlas pod kontrolou. „A prečo by som Vás sem inak volal?“

„Takže Vy chcete podať trestné oznámenie na neznámeho páchatel'a za účelom Vašej fyzickej likvidácie?“

Ani neodpovedal, iba kývol hlavou.

„V ten nešťastný deň, teda konkrétne 04.07.2019 ste boli v poobedňajších hodinách na hríby v katastri obci Suchá. Hríby ste nazbierali sám, takisto ste ich sám očistili a pripravili na konzumáciu. Správne?“

Ďalšie prikývnutie hlavou.

„Ale predpokladáte, že niekto sa prikradol k Vášmu košíku a vložil Vám tam smrteľne jedovaté muchotrávky...“

„Na spresnenie chcem dodať, že smrteľne jedovaté nemusia byť iba muchotrávky, ale aj rôzne druhy bedličiek. A predpokladám, že niekto sa prikradol do mojej kuchyne, kým som sa sprchoval, ide to ľahko, pretože na dverách nie je guľa, ale kľučka, a vložil mi už nakrájané a očistené jedovaté huby k ostatným nakrájaným hríbam!“

Aj ja som sa snažil udržať svoj hlas pod kontrolou. „Pán Patok, to je jednoducho absurdné,“ starec ma chcel prerušiť, no pokračoval som ďalej, „na pravé oko ste krátkozraký, konkrétne nosíte štvorky dioptrie a v ľavom oku máte sivý zákal, dokonca ste objednaný na operáciu! Správne?!“

Tentokrát zasyčal: „Nazdával som sa, že mám právo na ochranu osobných údajov, vrátane údajov o zdravotnom stave. No vidím, že lekári si tu klebetia s bárskym a tipujem, že ste ani nemali súdne povolenie, keď si tu doktorkovia pustili ústa na špacírku!“

Nie, tento vyše sedemdesiatročný provokatér, ktorý sleduje priveľa kriminálov, ma nenaserie, zajtra je piatok. „Pán Patok, máte pravdu a všetky Vaše práva sú zachované, no ak Vy si zavoláte do nemocnice vyšetrovateľa a vyrukujete s takým vážnym obvinením, akým je plánovaná vražda, tak vyšetrovateľ má právo na všetky relevantné úda...“

„Ja tu nehovorím o vopred plánovanej vražde. Mohol to byť kľudne nejaký nafetovaný psychopat, ktorý sa túlal v okolí nášho domu, cez komorové okno zbadal, že idem do sprchy, úplne mu prešlo a urobil, čo urobil. A spontánne!“

„A nemyslíte si, že by ho snád' videla Vaša pani manželka?“

„Nie, pretože bola v kostole a domov prišla až po siedmej večer. A ušetrim Vás ďalších pár otázok. S manželkou žijeme už vyše päťdesiat rokov v láskyplnom vzťahu, je to žena, ktorá by

Anna Šušliková, 31 rokov, Kotešová

ani muche neublížila. A naše dve deti bývajú vo veľkom meste, slušne zarábajú a určite nemajú záujem dediť rozpadávajúcu sa chalupu na kysuckých kopaniciach.“

Starca odpoveď zrejme vyčerpala, pretože mi kývol k nočnému stolíku, na ktorom stála fľaša minerálky a dva poháre. Nalial som mu, no nepoďakoval. Bastard jeden, práve som sa ho chcel spýtať na rodinu a majetkové pomery. Nuž, budem musieť prejsť priamo k záveru.

„Pán Patok, zhrniem to takto. Nie ste najmladší a máte, bohužiaľ, značne poškodený zrak. Mne v tomto prípade absolútne chýba logika,“ vstal som, *„takže sa roz....“*

„Počkajte! Pán vyšetrovateľ, každý je v niečom dobrý a ja som fakt dobrý hubár (alebo fakt dobrý debil, chvalabohu, iba som si to pomyslel), neexistuje, aby som sa sám priotrúvil, to je ako stratiť kus osobnej identity. Prosím Vás, urobme jeden experiment. Choďte do hory, nazbierajte do košíka, čo Vám príde pod ruky a prineste mi to na identifikáciu. Kludne mi môžete zaviazať jedno oko. Ak sa čo i len raz pomýlim, už nikdy sa nemusíme stretnúť, nebudem od Vás vyžadovať ani záznam z dnešnej výpovede!“

Panebože, koľko času ostáva do konca návštevných hodín?

Stojím na parkovisku čadčianskej nemocnice a fajčím. Nemám sa ani s kým zasmiať, za normálnych okolností vyšetrovačky robím s kolegom, ale júl a samé dovolenky.... Tento mesiac naozaj praje hubárom, výdatné zrážky a spara, aj pred chvíľkou pršalo. Zrazu si spomeniem na rozpálenú kanceláriu, nefungujúci ventilátor, na dedka a jeho hubársky nožik. Musím si vybaviť dva telefonáty.

Lahšie to pôjde so šéfom. Volám mu na služobný mobil a keďže je dobre po piatej, podľa očakávania počujem zvuk odkazovej schránky. *„Zdravím šéfe, chcem Vás len informovať, že zajtra do kancla neprídem, pretože mám prácu v teréne. Pekný víkend a vidíme sa v pondelok.“*

Snáď sa v tom nebude vrtáť.

Váu, v areáli čadčianskej nemocnice majú celkom rýchlu Wi-Fi. V smartfóne si vyhl'adám číslo. Netuším, či mi to niekto zdvihne, ale po druhom zvonení sa ozve celkom príjemný ženský hlas.

„Dobrý podvečer, tu doktorka Pastrňáková zo Slovenskej mykologickej komory, ako Vám môžem poslúžiť?“

Doktorke stručne vysvetľujem celú situáciu. Starý, poloslepý, no nesmierne tvrdohlavý dedulo a jeho požiadavka. Hľ'adám erudovaného odborníka z oblasti mykológie, ktorý bude

ochotný zájsť so mnou za pánom Patokom do nemocnice. Doktorka Pastrňáková je až z Bratislavy, ale povie, že mi dohodí fakt dobrého mykológa zo Žilinského kraja. A o pár minút je všetko vybavené. Pán Hogar, mimochodom, autor niekoľkých hubárskych kníh, ma bude zajtra o tretej čakať pred nemocnicou. Títo vedci majú čas aj v piatok poobede. Pánboh zaplať!!

Sedím v aute, počúvam rádio a ....určite budem meškať. Pred tunelom Horelica sa tvoria kolóny, taký typický piatoček na slovenských cestách. Na zadnom sedadle tróni môj úlovok. Teda časť môjho úlovku. Hríby a kozáky som si po návrate z hory pripravil na slaninke a vajíčkach. Ej, ale šmakovalo!

V košíku mám pre Patoka rôzne druhy muchotrávok, niekoľko kuriatok, asi (ale ruku do ohňa by som za to nedal) plávky, a potom huby-psiarky. Dedo zbieral iba hríby a bedle a čo nevedel pomenovať, nazval psiarkou.

Na parkovisko dorazím tesne pred pol štvrtou. Pán Hogar ma, našťastie, stále čaká. Na moje ospravedlnenie reaguje širokým úsmevom. Cestou na nemocničné oddelenie vedieme diplomatický rozhovor o počasí a doprave, do môjho košíka ani nenazrie.

Pán Patok leží v posteli a, skutočne nečakané, sleduje akúsi reprízu kriminálky na Dajto. Pozdravíme a pacientovi predstavím pána Hogara. Zdôrazním všetky jeho akademické tituly a vymenujem príručky, ktoré napísal. Pán Patok vypne televízor a rozkáže, aby sme zastreli žalúzie, vraj nech je v izbe šero ako v lese. Nalieha, aby sme mu zaviazali jedno oko, ale nemusíme to hnať až do takej grotesky.

Chcem začať s niečím ľahším, a tak pred neho položím dve mladučké muchotrávky bodkované. Vyzerá, že som ho takouto triviálnosťou hrozne ponížil, pozrie na pána Hogara a vyprskne: „*Amanita muscaria!*“

Chvíľu mi trvá, kým pochopím, že ten provokatér mi dopovedal v latinčine. Aj pán Hogar je šokovaný.

Mlčky mu podám muchotrávku bielu, ľudia si ju často mýlia s bedľami či šampiňónmi. Pán Patok ju pár sekúnd študuje, a potom konštatuje, že sa jedná o muchotrávku zelenú, ktorá zrejme rástla pod nejakým listom, a to spôsobilo vyblednutie klobúka. Správne identifikuje všetky plávky a mojím psiarkam dáva mená od výmyslu sveta. Pán Hogar sa tvári, akoby v posteli ležalo jeho alter ego.

Pri jednej hube dostane Patok záchvat smiechu. Ide o krásny fialový kúsok so špicatým klobúkom a vejárovitým podhubím. Neprijemný chladný rehot trvá takmer minútu, potom mi znovu pohľadom naznačí, aby som mu nalial minerálku. „*Pán vyšetrovatel', dúfam, že budete*

poctivý a uložíte si takmer stoeurovú pokutu. Práve ste ma obdarovali ohrozeným druhom Hodvábnicou fialovomodrou.“ Aj pánovi Hogarovi šklbe kútikmi úst.

Stretnutie nakoniec končí tým, že pán Hogar ponúkne pánovi Patokovi členstvo v Slovenskej mykologickej komore a ja, hoci veľmi nerád, musím aspoň okrajovo pripustiť, že sa mi rysuje prípad. Pán Patok sa ma pri odchode sarkasticky spýta, ako mi chutila hríbová škvarenica. Vytreštím naňho oči, ako to len môže viedieť? „*Ále, pán vyšetrovatel', nájdete zriedkavú hodvábnicu, ale v celom košíku ani jeden hríb? Zdá sa, že ste si zobrali čosi z môjho experimentu!*“ Privlastňovacie zámeno má z jeho úst zvláštny prízvuk.

Víkend preletí ako voda, konečne mám aspoň na dva dni deti, beriem ich do lesa a trošku pred nimi machrujem. Dobrá nálada mi trvá do pondelka rána. Šéf mal víkend nahovno, pretože doma rozhodne šéfom nie je. Ako prvý mu prídem do rany. Nemôže uveriť, že sa s „prípacom“ toho hubára stále zapodievam. Vraj mám okamžite spísať záznam o našom stretnutí, zdôrazniť vysoký vek a poškodený zrak a razantne vylúčiť akýkoľvek trestný čin. Skúšam argumentovať, no šéf ma okamžite stopne. Ak sa vraj nevyjadril jasne, postará sa o tom, aby som celý september chodil zo školy do školy a rozprával unudeným pubertiakom o rizikách návykových látok. Šéf je fajn chlapík, ale v pondelky ráno ho netreba dráždiť. Okrem toho, čo som vlastne vyšetрил? Pán Patok síce huby pozná, no v ten osudný deň sa predsa len mohol pomýliť. A motív so spontánnym nafetovaným vrahom potulujúcim sa kysuckými kopanicami je viac než trápny.

V kuchynke si zalejem kávu a až do obeda pracujem na zápisnici. Stanovisko pána Hogara síce spomeniem, no hneď dopíšem, že svetlobiele nemocničné prostredie sa nedá porovnávať s prítmím lesa. Počas návštevných hodín idem opäť do nemocnice. Vyzerám ako novopečený otecko, ktorý sa chodí každý deň dívať na partnerku a prcka. V hlave priam počujem syčiaceho pána Patoka, ktorý nadáva na „právny štát“, všeobecne na neschopnosť polície a konkrétne na amaterizmus mojej maličkosti. Nemôžem sa viac mýliť. Hubár je mimoriadne prívetivý, ospravedlňuje sa za „množstvo roboty, ktorou ma zavalil“, všetko zvaľuje na stareckú paranoju a donekonečna mi ďakuje za ten „milý rozhovor s pánom mykológom“. Nakoniec, položartom - polovážne si vypýtam jeho telefónne číslo. Vôbec od neho nemámim osobné údaje, len by som mu chcel raz začas zavolať, či je všetko v poriadku. Nadiktuje mi desaťmiestne číslo, no pri prezvonení jeho obstarožná tlačidlová Nokia nevydá žiadny zvuk. Teatrálne si buchne po čele, v tom zmätku, keď ho urgentne brala sanitka, zobral si ženinu „starú šunku“ a manželke nechal svoj najnovší a najvybavenejší smartfón Sony Xperial. „A

pán vyšetrovateľ, s manželkou si nepoklebetíte. Ona je technický analfabet a svojimi trasľavými prstami môj mobil ani neodomykne, tobôž nezdvihne prichádzajúci hovor. A mne zopárkrát volali jej kamošky kostolníčky, ktoré som pre pokoj v duši musel rýchlo zrušiť. Obaja sme odrezaní od sveta.“

Namietnem, že aj v „starej šunke“ musí mať jeho pani uložené čísla ich detí žijúcich vo „veľkom meste“. No blbé načasovanie, deti aj s rodinami sú na dovolenke v Juhoslávii, kredit je drahý a nebude nikoho otravovať s tým, že dni sa vlečú, strava je znesiteľná a sestričky pohľadné.

Keď napokon odchádzam z jeho izby, v hlave mám poriadny chaos. Samozrejme, vrazím do celkom pohľadnej sestričky, ale scéna ako z romantického filmu sa nekoná. Myslím, že keby som nemal uniformu, zdrbala by ma ako sirotu. Okrem toho, z nejakého blbého dôvodu – Sigmund Freud by mal z mojej psychoanalýzy radosť- mám stále na prste zlatú obrúčku. Aj keby som chcel tú sestričku pozvať na kávu, dívala by sa na mňa ako na chuja. Sestrička po chvíli pookreje, veď z videnia sa už poznáme a povie, že pána Patoka v najbližšej dobe prepustia domov, pretože pečeň sa mu rýchlo regeneruje. Chvalabohu, zjedol iba veľmi malé množstvo „tej hnusoby“ a záchranku volal do piatich hodín od konzumácie. Vraj im bude na oddelení chýbať. Podľa jej slov, „je to džentlmen, stará škola, ktorej mladí chlapi ani po päty nesiahajú“. Všimnem si, že sestrička na prste žiadnu obrúčku nemá.

Doma ma stále trápi nepokoj, neupokoja ma ani večerné správy, ani videá pre dospelých. Napriek nočným hodinám je vzduch ťažký, lepí sa na šaty, telo aj pľúca, skúšam spať pri otvorenom okne, v diaľke počuť húkanie záchranky, niekde sa rozšteká pes, iný mu odpovedá. Nájdem si štupeľ do uší, od rozchodu som ich nepoužil, je na nich ušný maz, ale to nevadí, skutočne nevadí. Asi zaspím, som na rozhraní sna a reality, hádam sa s čoskoro exmanželkou a túlam sa s mŕtvym dedom po hore. Zjaví sa mi ženská postava, ktorá potrebuje pomoc, no nevie odomknúť ten najmodernejší Sony Xperia. Ja zrazu precitnem, nazdávam sa, že mám nový prípad.

Prečo uťahaný pán Patok zjedol z celej škvarenice iba trošku? Iste, nemusel byť hladný, no možno sám kontroloval množstvo skonzumovanej potravy.

Prečo pán Patok volal záchranku po piatich hodinách od požití jedla? Pri mnohých jedovatých hubách sa prvé príznaky otravy objavia po ôsmich až dvanástich hodinách.

Prichádza sanitka, v dome zavládne trma-vrma, pán Patok si do nemocnice berie ženin telefón a jej ostáva síce výkonný, ale vskutku nepoužiteľný mobil. A deti, aká náhoda – na dovolenke v Juhoslávii, nemôžu ani navštíviť otca, ani skontrolovať matku. Aké neskutočná zhoda náhod! Alebo iba plánované načasovanie?

Anna Šušliková, 31 rokov, Kotešová

Šéf ma zabije, ak zajtra znovu vyrukujem s prípadom hubára. Užijem dvojnásobnú dávku tabletiiek na spanie, moja prepracovaná hlava nutne potrebuje reset. Tentokrát tuho zaspím. A možno som bol stále iba v sne. Ráno si nič nepamätám, viem, že v noci som rozmýšľal nad niečím dôležitým, že som bol tak blízko.

Júl sa preklopí do augusta, a ten do septembra. Celé oddelenie je zaplavené byrokratickými úkonmi. Na pána Patoka zabudnem, spomeniem si, až keď pri prechádzke lesom so sympatickou sestričkou zakopnem o hríb októbrový. Tak dedo volal hríby s tmavohnedým klobúkom a orosenou nožičkou, nehľadiac na konkrétny mesiac. Večer mu volám, predtým som mu sľúbil, že sa ozvem, tak volám. Vraví, že sa má fajn. Nikto sa ho nesnaží fyzicky zlikvidovať, ironicky sa zasmieje, ale je vraj osamelý. Žena mu zomrela na srdcový infarkt. Bola cukrovkárka, to sa stáva, no mrzí ho, že sa to stalo počas jeho pobytu v nemocnici! Zložím mu. Predýcham sa a o chvíľku volám naspäť. Ani neviem, čo chcem povedať a či vôbec chcem niečo povedať. Začne pán Patok. *„Videli ste tú kriminálku? Nevieť názov, ale detektív a podozrivý spolu súťažia. Detektív vraví, že dokonalý zločin neexistuje. Nie som až taký osamelý, píšem rôzne články pre SMK (najprv si myslím, že pán Patok vstúpil do politiky, potom mi docvakne, že hovorí o Slovenskej mykologickej komore). Žena rozmýšľala, že pôjde bývať k dcére, do veľkého mesta. No vidíte, človek mieni, choroba mení. Príd'te niekedy do Suchej, teraz huby rastú ako po daždi. Aj si zamrazíte, aj si nasušíte.*

Bol som tak blízko.